

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (41)

**«ВІЛЬНИЙ СЕРЕД НЕВОЛИ І СВЯТИЙ СЕРЕД ПЕКЛА» :
ДО 300-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ Г. С. СКОВОРОДИ**

300
років з дня народження

**СВІТ
СКОВОРОДИ**

Вінниця – 2022

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 3 (41)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВІД № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал
(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік
Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 4 від 17 листопада 2022 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкар С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол. : Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. Вінниця : Вінницька міська друкарня, 2022. Випуск 3(41). 137с.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА: Рада молодих вчених. Бузенко І.Л., Сорочан А.М..... 5

ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕТНОПЕДАГОГІКИ ТА ЕТНОКУЛЬТУРИ

БАЛИНСЬКА Н.П. СВЯТКОВО-ОБРЯДОВА КУЛЬТУРА ЯК ЗАСІБ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТРАДИЦІЙ Й ЗВИЧАЇВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ	7
ДРОВОЗЮК Л.М. ІНТЕГРАЦІЯ ЗМІСТУ ОСВІТИ У ШКОЛАХ УКРАЇНИ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД	11
БІЛОУС Л. П. АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ	16
ГАВРИЛЮК АНАСТАСІЯ РОЗВИТОК ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА УРОКАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ.....	23
ГОРДІЙ Ю.В. АРТ-ТЕРАПІЯ В ЗКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	28
ГУЛЯС Н. М. ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДІ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	33
ЛАТУША Н. В., СТАСЕНКО А. М. СУТНІСТЬ ІСТОРИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН	37
МАСЮТА НАДІЯ ЗНАЧЕННЯ ГРИ ДЛЯ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНИКА	42
МАШТАЛЯР Й.Ф. АДАПТАЦІЯ ЗАРУБІЖНИХ МУЗИЧНО-ПЕДАГОГІЧНИХ СИСТЕМ ТА КОНЦЕПЦІЙ В ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНОГО МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УКРАЇНІ	45
ОБОДЯНСЬКА Н. П. МИСТЕЦТВО І ФОНЕТИКА: ІНТЕГРОВАНІЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ ФОНЕТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	52
ОСАДЧУК А.С. ДІТИ ТА ЗБРОЙНІ КОНФЛІКТИ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА	54
ШИЯН Д. О., ДЄВОЧКІНА Г. В. ОСОБЛИВОСТІ ГРАМАТИЧНОЇ КАТЕГОРІЇ ЧИСЛА ІМЕННИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	56
ДОЦЕНКО В.П. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА VS ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ	59

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

ФЕДОРЧУК НАТАЛІЯ ФАХОВА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НУШ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПРІОРИТЕТИ.....	64
--	----

БУГА О. І. ДІЛОВА ГРА ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	69
ГАЛЬЯНОВА О.А. ВИКОРИСТАННЯ ПРОЕКТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ	74
ГАРГАУН Н. М. ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ ТЕХНІКІВ-ЕЛЕКТРИКІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ	78
ГУБЕЛЮК АННА ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ ПІД ЧАС ГРУПОВОЇ РОБОТИ	81
БЕВЗ В.В., З ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН	87
КУЗЬМИНСЬКА Д. М. ПРОГРАМА РОЗВИТКУ КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ НАСТІЛЬНИХ ІГОР	91
ЛАВРЕНЧУК АНДРІЙ ОСНОВНІ ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У КЗВО «ВІННИЦЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»	98
СТЕЦЮК І.В. ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНІХ ФІЛЬМІВ ЯК ДИДАКТИЧНОГО ЗАСОБУ ВИВЧЕННЯ ПРЕДМЕТІВ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ЦИКЛУ	102

ВІДОМІ ІМЕНА \ РЕЦЕНЗІЇ

ДУДКЕВИЧ Н. Г., НЕНЧИНСЬКА Л. В., РОМАНУХА Ю. В., УСНИЙ ЖУРНАЛ НА ДОПОМОГУ ВЧИТЕЛЮ-СЛОВЕСНИКУ	107
КАМЕНЮК МИХАЙЛО НА СТОРІНКАХ ЖІНОЧОГО РОМАНУ... ТАКИЙ НЕОЧІКУВАНИЙ СЕАНС	111
ОМЕЛЯНЧИК Т.Г. ВОНИ СТВЕРДЖУЮТЬ МИР І ДОБРО НА ЗЕМЛІ	114
РОКІЩКА І.А. ЗРАЗОК СЛУЖІННЯ МУЗИЦІ, НАРОДУ І ДЕРЖАВІ : ІГНАЦІ ЯН ПАДЕРЕВСЬКИЙ	119
КІСЕЛЬОВ Д. Л. ХРОНІКА ІБСЕНІЗМУ: ДЖОРДЖ БЕРНАРД ШОУ	123
БАГРІЙ ТЕТЯНА ГЕТЬМАН ІВАН МАЗЕПА ЯК ТРАДИЦІЙНИЙ ОБРАЗ УКРАЇНСЬКОЇ І СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ ХІХ ст.	129
ЗІНЬКО М.Л., ДЕМКО Н.О. ЖИТТЯ В МУЗИЦІ ТА МУЗИКА В ЖИТТІ: Історія пісні, яка змінила світ	132
ВИМОГИ до підготовки науково-методичних статей Збірника «ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ» Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу»	138

СЛОВО РЕДАКТОРА

Пропонуємо продовжити розмову, яку ми розпочали на шпальтах попереднього Випуску Вісника, про місію педагога в умовах воєнного стану.

XXI століття асоціюється з бурхливим розвитком науки й техніки, соціально-економічною інтеграцією різних країн світу, поширенням інформаційних технологій, міжнародною мобільністю. Усе це наслідок глобалізаційних впливів на людство. Сьогодні весь світ прагне інкорпоруватися в єдине суспільство, але зворотним боком глобалізаційних явищ, на жаль, є загострення міжнаціональних конфліктів, економічна криза, деформування моральних ціннісних орієнтацій тощо.

Вплив глобалізації відчувається у сфері науки й освіти та проявляється як у позитивному, так і в негативному аспекті. На думку учених глобальна освіта може розглядатися як кардинальна парадигма нового століття, що передбачає випереджальний характер освіти, її спрямованість у майбутнє, неупереджене світосприйняття, засноване на гуманізації, гуманітаризації та демократизації освітнього процесу. «Глобальна освіта спрямовується на формування людини майбутнього за допомогою різноманітних інформаційних процесів у системі — людина – суспільство – природа [Кузь В.Г.]. Але війна вносить свої корективи й не зважати на них неможливо.

Початок російської агресії й розгортання повномасштабного вторгнення ворожих військ на теренах суверенної української держави змінили кожного з нас. Ми науковці, вчителі, студенти, але поруч з усіма перерахованими вище соціальними ролями з'явилася прикладка «волонтер». Це не звичайне бажання чи примха – це нові реалії.

Феномен волонтерства виник і поширився ще в 2014 році, коли громадяни нашої країни, переважно молодь, шляхом мирних демонстрацій показували свою позицію тодішній проросійській владі. Люди об'єднуються, щоб триматися й пережити ці важкі часи. Про волонтерський рух в Україні із захопленням говорять у багатьох країнах світу, називаючи це явище унікальним. На нашу думку, першочергове завдання педагогів у воєнний час – показати власним прикладом, як формується чітка громадянська позиція. Наразі важливо не просто говорити про патріотизм, а виховувати його в дії, підтримуючи Збройні Сили України.

На базі нашого навчального закладу, КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж» протягом лютого-березня 2022 року було сформовано волонтерський осередок «В єдності сила». А вже після відновлення звичного формату навчання, офлайн, викладачі й студенти коледжу активно долучилися до різноманітних ініціатив, спрямованих на допомогу військовим і цивільним, котрі постраждали внаслідок російської агресії. Подаємо опис наймасштабніших волонтерських подій у стінах нашого коледжу.

У вересні реалізований проєкт – благодійний аукціон книг «Маленькі кроки заради великої перемоги», – який дозволив зібрати 10 тис грн. на потреби ЗСУ. А юні вихованці мовної школи «Grade» підготували сувеніри для мужніх воїнів, через які висловили усе тепло і ніжність до наших захисників.

У жовтні організовано виготовлення окопних свічок спільно з ГО «Подільська Ластівка» (Вінницька обласна станція юних натуралістів). Окопні свічки - це єдина альтернатива освітлення та обігріву невеликого приміщення на фронті. Задля отримання

додаткових коштів на виготовлення окопних свічок було оголошено збір макулатури, що пройшов успішно й дав змогу готувати нову партію свічок для тих, хто на передовій.

З особливою атмосферою в листопаді проходили майстер-класи з розпису екопоторбин, участь у яких активно брали не лише члени коледжної родини, а й діти з особливими освітніми потребами із ГО «Сонячні діти Херсонщини» та «Сонячні діти Вінниччини».

Помітно, що подібні заходи (колективна творча справа) зближують, дозволяють відчувати власну значущість й підтримку оточення. Таким чином, розвиваємо дрібну моторику, креативність, уміння комунікувати. Так відбувається самоідентифікація як представників певної національності. І нехай оновлена Україна вкотре виникає на крові й кістах, але ми віримо, що це нація відважних, незламних, волелюбних й надзвичайно працьовитих людей. Спільні цілі споконвіку допомагали єднатися, а «сила народу в єдності, згуртованості, відданості своїй Батьківщині», як ще століття тому писав Великий Каменярь – Іван Якович Франко.

*З повагою та шаною,
члени Ради молодих учених коледжу,
Бузенко І.Л. та Сорочан А.М.*

замкнутими у спілкуванні. Це ті, котрі пережили стреси, котрі бачили таке, що не кожний дорослий витримав би. Ось тому, вважає молода вихователька, їх треба

жаліти, виховувати, вчити, ними треба перейматися, їх треба любити, бо професіоналізм у поєднанні з любов'ю до дітей творить чудеса.

*Матеріали надійшли до редакції
28 серпня 2022*

ЗРАЗОК СЛУЖІННЯ МУЗИЦІ, НАРОДУ І ДЕРЖАВІ :

ІГНАЦІ ЯН ПАДЕРЕВСЬКИЙ

УДК 929 Падаревський (438)

РОКІЦЬКА І.А.

*викладач кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Провідне місце у процесі вирішення проблеми формування громадянської позиції є визначення місця і ролі, особи в історичному процесі, різних країн і рідного краю. Через призму життя відомих людей можна розкрити усю розмаїтість реальних історичних обставин, краще зрозуміти умови, в контексті котрих вони діяли, зрозуміти своє значення, ступінь особистої свободи. Перед сучасним викладачем суспільних дисциплін постає проблема формування особистості української за духом, провідника національної ідеї, патріота, толерантного, вихованого, всебічно розвиненого.

Особистість нашого земляка через активну позицію, багатогранність життєдіяльності досягає значних творчих злетів. Його життя і діяльність слугували Батьківщині, були повчальними для патріотів різних країн щодо особистісної реалізації себе, відстоюванні національної ідеї.

І.Падаревський поєднав у собі таланти світової слави піаніста, композитора, наставника, педагога, літератора, науковця, дипломата, патріота, державного та громадського діяча, оратора, мецената

життя якого стало прикладом самовідданого служіння народу і мистецтву.

Враховуючи важливість теми, мета статті – прослідкувати головні аспекти, всебічно висвітлити факти з життя митця, як формувалась ця унікальна особистість на ниві музичного мистецтва, як і коли з'явилося бажання безкорисно служити народу, яке переросло у цілеспрямовану політичну діяльність, що становила постійну боротьбу за створення держави Польщі з кінця XIX ст. до першої половини XX ст.

Лише окремі аспекти (мистецькі або політичні) життя і діяльність І. Я. Падаревського висвітлені в працях багатьох авторів (А. Бортняк [1], В. Грабовський [2], О. Верещагіної та П. Григорчука [3], А. Дибковська, М. Жарин М., Я. Жарин [5], В. Колесник [9], М. Казмірчук [8], Т. Сітенко [12]).

Народився Ігнаці Ян 6 листопада (18 листопада - за новим стилем)

1860 р. у шляхетській родині Яна Падаревського і Поліксени Новицької, що мешкала поблизу містечка Хмільник - у с.Курилівці Літинського повіту Подільської

губернії (нині Хмельницького району Вінницької області).

Ігнацій Падеревський як представник глибоко патріотичної родини, визріванню ранніх демократичних нахилів зобов'язаний своїм предкам. Батько приймав дієву участь у визвольній боротьбі і саме за переховування зброї для польських повстанців у 1863 р. його було заарештовано, і малолітній Ігнацій разом із сестрою протягом року виховувалися у тітки (адже мати майбутнього композитора і піаніста померла невдовзі після його народження, похована на курилівському цвинтарі). [9,с.93]

Музичні здібності Ігнація проявились досить рано. У три роки він підбирав по слуху знайомі мелодії на фортепіано, в чотири - навчався у приватних учителів, а в 12 років виступав з концертами у Хмельнику, Вінниці, демонструючи блискучу техніку і музичність. Повторюючи моцартовські прийоми, юний музикант грав на фортепіано при закритій рушником клавіатурі. [9,с.93]

У 1872 році Падеревський побував у Києві. Відвідав там кілька оперних вистав, познайомився з відомим композитором В.Зарембою.

Талант і працездатність юного музиканта допомогли йому у 1872-1878 рр. навчатися на фортепіанному відділі Варшавського музичного інституту. Саме у ці роки стався конфлікт студента Ігнація Падеревського з директором учбового закладу, який примушував студентів грати в інститутському оркестрі і вважав, що, крім головного інструмента, кожен учень повинен володіти навиками гри на інших. Такі вимоги викликали супротив молодого шляхтича, який навідріч відмовився грати в оркестрі. Побачивши у такій відмові прояв бунту, директор відрахував Падеревського з

учбового закладу. Лише заступництво викладачів за свого улюбленого учня повернуло Ігнація у ряди студентів. [9,с.93]

Після закінчення навчання в Музичному інституті у Варшаві (1872-1878 рр.) Ігнаці Ян залишився у ньому працювати учителем гри на фортепіано [7, с.468]. Надалі став професором цієї вищої школи, а з 1909 р. - директором [6, с. 238]. Наприкінці 70-х рр. XIX ст. І. Я. Падеревський почав видавати свої перші музичні композиції, наприклад «Експромт», «Соната а молль» та багато інших [7, с. 467]

Для вдосконалення композиторської майстерності виїжджав у 1882-83 рр. двічі до Берліна. У Берліні познайомився з багатьма видатними митцями тієї епохи, зокрема з Р. Штраусом, А. Рубінштейном, И. Йоахімом, Л. Елертом, П. Сарасате, Е. д'Альбером, творчість яких зробила на нього велике враження. На тему розмаїтого музичного життя Берліна написав дві барвисті кореспонденції, які свідчили про його літературні здібності. [7, с. 467]

Падеревський часто концертував, здійснював багатомісячні успішні турне в Австрії, Франції, Нідерландах, Німеччині, Росії, Англії та США й Канаді і навіть у Південній Африці. Ігнаці Ян став першим піаністом у світі, який здійснював такі масштабні мистецькі турне та здобув таке широке коло шанувальників. З 90-х рр. XIX ст. він став культурним діячем світового рівня. Його концертний репертуар обіймав композиції епохи романтизму (Шопен, Ліст, Бетховен та ін.), власні твори, де прославляв національну культуру [10, с. 146, 153].

Творчий облік його як виконавця характеризувався блискучою майстерністю, яка проявлялася в усіх видах піаністичної техніки, величезним емоційним діапазоном і тією глибиною співучості звуку. [9,с.93]

Яскравий, зовнішньо-гіпнотичний облік маестро, його поведінка викликали захоплення і любов у публіки. Довге руде волосся, аристократичність, невимушеність, елегантність, витонченість манер, чарівна посмішка та особлива привабливість справляли на сучасників враження «надзвичайної сонячності». За усієї серйозності мистецької праці, відзначався він і надзвичайною життєрадісністю, був наділений тонким почуттям гумору, на виступах міг залюбки пожартувати. [10, с. 153].

Але дуже не легко далось Падеревському всесвітнє визнання “найпрекраснішого піаніста з часів Ліста”. Скільки наклепницьких випадів заздрісників, брутальностей музичних критиків, які не хотіли миритися з раптовим визнанням Падеревського, довелося йому пережити.[9,с.94]

Окрім активної концертної діяльності, суттєвим внеском у скарбницю світового музичного мистецтва є його композиторська діяльність. У музичній спадщині Падеревського композитора - опера „Манру”, написана за мотивами повісті видатного польського письменника Ю.Крашевського «Хата за селом», який гостро засудив кріпацтво, утверджував гуманістичні ідеї; симфонія сі мінор "Полонія», сонати для скрипки з фортепіано, концерт для фортепіано з оркестром, пісні на слова А.Міцкевича, К.Мендеса та А.Асника.

Однак основу творчості І. Падеревського як композитора складають твори для фортепіано. Кращі з них - «Польські танці», «Гуморески», Менует соль мажор, Польська фантазія для фортепіано з оркестром, в них ясно відчувається національний дух країни. [9,с.94]

Здобувши світову славу, І. Я. Падеревський значну увагу приділяв педагогічній праці, вважав навчання обдарованої молоді справою всього життя. У 1896 р. Ігнаці Ян навіть заснував в США «Фонд Падеревського» для підтримки молодих польських композиторів [7, с. 470].

Наприкінці 1890-х рр. І. Я. Падеревський розгорнув активне громадське життя, допомагав польським організаціям в США, зокрема, брав участь у спорудженні в м. Чикаго пам'ятника Т. Косцюшку. Також Падеревський був одним з фундаторів пам'ятника героям Грюнвальдської битви (1410 р.) в Кракові та був учасником святкування з нагоди її 500-ої річниці [4, с. 550]. Це святкування вилилося у демонстрацію почуття єдності розділеного народу.

Політику Падеревський розглядав із позиції митця - моральні норми, стиль і мова домінували в ній. Він зневажав інтриганство й пліткарство, вважав найвищим скарбом людську гідність [2, с. 8-9].

У роки Першої світової війни польські емігранти розгорнули масштабну благодійницьку, дипломатичну і політичну діяльність. Падеревський намагався популяризувати польську справу і здобути підтримку ідеї незалежності Польщі. [4, с. 729-730].

На початковому етапі Першої світової війни, у березні 1915 р., разом з Г.Сенкевичем, І.Я.Падеревський очолив Генеральний комітет допомоги жертвам війни в Польщі і особисто лобював створення аналогічних комітетів у Франції та Англії. Слід віддати належне енергії, разом з тим, політичній інтуїції невтомного І.Я.Падеревського.[9,с.93]

6 листопада 1916 р. на прийомі в В. Вільсона він намагався переконати його в

необхідності відродження польської держави. 1917 р. Ораторські здібності та яскрава харизма дозволили Падеревському переконати президента В.Вільсона оголосити однією з умов Версальського миру відновлення Польщі. 11 листопада 1918 року у Договорі про завершення першої світової війни пунктом № 13 став пункт, яким затверджено незалежну і цілісну Польщу.

У грудні 1918 р. І.Падеревський із тріумфом повертається на Батьківщину. З січня 1919 року він стає першим прем'єр-міністром і одночасно міністром закордонних справ Польської держави. Пробувши рік у владі, Падеревський на деякий час відходить від політики, і врешті приймає рішення до концертної діяльності.

Такий феномен дозволив історику Н.Дейвісу справедливо відзначити «Завдяки музичним вечорам, які влаштовував у Білому домі Ігнацій Падеревський, Вільсон поставив на порядок денний незалежність Польщі» [4с. 940] Так музичне мистецтво було поставлено на службу народу політичних цілях — унікальний випадок в історії [8, с. 280].

Бурхлива творча енергія не покидала митця і в останні роки його життя. У 1936 р. маестро Падеревський зіграв роль самого себе у кінострічці угорського кінорежисера Л.Мендеса «Місячна соната». У 1940 р., попри проблеми зі здоров'ям і похилий вік, відданий патріот Падеревський виїхав до США, де його діяльність була спрямована на боротьбу за незалежність своєї країни.

Діяльність в галузі музичного мистецтва і політики завжди проводилась паралельно, свій талант, успіх він присвятив служінню польському народу.

Постать Падеревського є зразком безкорисної любові до Батьківщини, приклад молодому поколінню всіх народів справжнього патріотизму, коли потрібно діяти і розвиватися, мати громадянську позицію, прикладом особистісної реалізації людини як митця, який присвятив себе відродженню батьківщини. Його життя і є служіння музиці, народу, державі. Через призму таких якостей чесність, порядність, гідність, відкритість, працьовитість, вміння не присвоювати талант, а віддавати людям — він став почесним громадянином усього світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бортняк, А. Славетний земляк із Поділля (18 листопада - 140 річчя Ігнація Падеревського) / А. Бортняк // Вінниччина. - 2000. - № 178-179. - 17 листопада. - С.6.
2. Грабовський, В. А світ цей музикою зветься / В. Грабовський // Урядовий кур'єр. - 2002. - 15 червня.
3. Верещагіна, О. Є. Подолянин І.Я.Падеревський - визначний польський політичний та музичний діяч / О. Є. Верещагіна, П. С. Григорчук // Наукові записки ВДПУ ім. М. Коцюбинського : зб. наук, праць. - Вінниця, 2009. - Вип. 7.— С. 99-104. тт (Серія : Історія).
4. Дейвіс Н. Європа: Історія / / Н. Дейвіс - К.: Видавництво С. Павличко «Основи», 2008. -1464 с.
5. Дыбковская А., Жарин М., Жарин Я. История Польши с древнейших времен до наших дней / А. Дыбковская, М. Жарин, Я. Жарин - Варшава: Научное издательство ПВН, 1995. - 341 с.

6. Казмірчук М. Ігнаці Падеревський - фундатор дипломатії другої Речі Посполитої / М. Казмірчук // Вісник студентського наукового товариства інституту історії, етнології і права. Вип. 7. - Вінниця, 2006. - С. 238.

7. Колесник В. Відомі поляки в історії Вінниччини: Біографічний словник / В. Колесник-Вінниця, ВМГО «Розвиток», 2007. - С. 468-472.

8. Кравчук О. М., Козельчук Л. С., Кравчук Л. В. Виходець з Поділля Ігнаці Ян Падеревський: митець і політики (1860-1941 рр.) / О. М. Кравчук, Л. С. Козельчук, Л. В. Кравчук // Освіта, наука і культура на Поділлі. - Кам'янець-Подільський, 2010. - Вип. 16. — С. 268-282.

9. Марчук Т.О. Ігнацій Падеревський. Громадянин. Митець. Патріот. /Т.О.Марчук// Краєзнавство: історичний досвід та перспективи розвитку: Матеріали другої Міжнар. Наук.-практ. конф. 13-15 жовт. 2010р. ,Вінниця / Вінниц. ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва. – Вінниця, 2011. – 127 с.

10. Сітенко Т. Польські піаністи в концертному житті Києва / Т. Сітенко //Сучасність. - 2006. -№ 4. -С. 145-153.

11. Широкогород А. Б. Польша. Непримириное соседство / А. Б. Широкогород - М.: Вече, 2008. -448 с.

*Стаття надійшла до редакції
27 жовтня 2022*

ХРОНІКА ІБСЕНІЗМУ: ДЖОРДЖ БЕРНАРД ШОУ

УДК 821 (415) Шоу

КІСЕЛЬОВ Д. Л.

*кандидат педагогічних наук, доцент, викладач
зарубіжної літератури філологічного факультету
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Джордж Бернард Шоу народився в місті Дубліні, столиці Ірландії. Батько Шоу — молодший син небагатих батьків. Він служив, невміло займався хлібною торгівлею і сильно пив. Мати Шоу — Люсінда Елізабет Герлі, вийшовши заміж, придбала, за словами її сина, трьох дітей, бідність і п'яницю-чоловіка. Знайшовши в перший же місяць, під час весільної поїздки в Англію, цілу батарею порожніх пляшок у гардеробі, вона втекла з будинку, вирішивши найнятися куховаркою на корабель і назавжди залишити батьківщину. Сталося це у Ліверпулі. У гавані до неї причепилися п'яні докери, і вона

повернулася. Але будинок уже став для неї в'язницею. Надалі на її долю випали бідність і самотність.

За цих умов дитинство Шоу не могло бути щасливим. Батько Шоу, дуже дотепна і по натурі добра людина, постійно бував п'яний і тоді впадав у похмурий або буйний стан. Один раз, гуляючи з маленьким сином по Дубліну, він ледь не утопив його ненавмисно в каналі.

Мати була застиглою у своєму розпачі й у свідомості своєї моральної переваги жінкою. Очевидно, це була лише зовнішня холодність. Вихованням дітей місіс Шоу зовсім не займалася. Її невдоволення